

Aŭstraliaj Esperantistoj

Novajletero de ĉiuj Aŭstraliaj Esperantistoj

Redaktoro Roger Springer Provlegita de Franciska Toubale

PLENUMITA 02/07/2020 Kvarcentokdekkvina eldono (unua eldono 20/09/2011)

Subtenu vian Novajleteron

Sendu novaĵojn, leterojn, fotojn, informojn al Roger Springer rogerspringer@tpg.com.au;

Uzindaj ligoj [reta-vortaro](#) [Freelang Vortaro](#) [Plena Ilustrita Vortaro](#) [Duolingo](#)

[Google Translate](#) [Pasintaj AE eldonoj](#) [duolingo entute](#) [lingvohelpilo](#)

[Esperanta Retradio](#) [Esperanta himno](#) [PMEGramatiko](#) [openclipart](#)

Oni povas meti sian nomon, retadreson, urbon kaj landon al la listo de ricevantoj. rspring@tpg.com.au

Entute **733,000** lernantoj nun studas Esperanton per Duolingo

Nun studas **287,000** lernantoj per la angla lingvo. (Ekde Majo 2015)

Nun studas **233,000** lernantoj per la hispana lingvo. (Ekde Oktobro 2016)

Nun studas **213,000** lernantoj per la portugala lingvo. (Ekde Majo 2018)

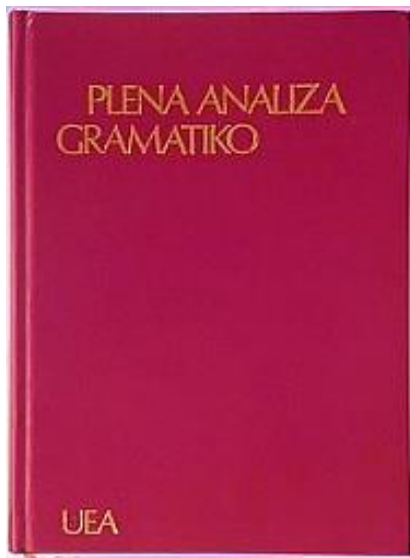
Nun preparas Esperantan programon por francoj. (Ekde julio 2020 ?)

Nun preparas Esperantan programon por ĉinoj. (Ekde julio 2020 ?)

(Marcel naskiĝis 4-an de Decembro 1917)

Gramatika serio “La Verbo en P.A.G.” N.ro. 127

Laŭ P.A.G. la lingvo Esperanto konsistas el tri specoj de silaboj, **1e.** la RADIKOJ, **2e.** la AFIKSOJ, kaj **3e.** la FINAĴOJ (§ 276). La radikoj signifas ian koncepton, objekton aŭ nocion. La afiksoj estas silaboj, kiuj nuancas aŭ modifas la sencon de la radikoj al kiuj ili gluiĝas, sed influas nek ĝian gramatikan karakteron nek ĝian vortkonstruan funkcion. La finaĵoj estas sonoj, kiuj staras je la fino de ĉiuj substantivoj, verboj, adjektivoj, kaj neoriginaj adverboj.

Zamenhof estis pli radikala: laŭ li ĉiuj estas samvaloraj vortoj kun siaj specifaj signifoj, kaj ili formas uzeblajn vortojn se necese per kungluado. Do “hom kaj viro kaj virino” estus same vortoj kiel “malbela kaj beleco kaj i kaj os kaj n kaj j kaj ar”, ili ĉiuj indikus signifon. Tiu nomo “vorto” en la sistemo de Zamenhof estas

nepraktika, ĉar ĝi ne indikas la ankaŭ en aliaj lingvoj uzatan signifon de “vorto” = uzebla vorto. (daŭrigota).

Marcel Leereveld.

Se informo pri via novaĵo mankas, la kialo estas ke neniu informis AE

Surhavu vizaĝmaskon.

Unu terno povas elŝpruci ĝis 8 metroj.

<https://twitter.com/i/status/1245591199034929153>

Roger Springer

La Manlia Esperanto-Klubo

La Manlia grupo, kunvenas je 10.30 atm ĝis 12tm ĉe la enirejo de Manlia Varfo aŭ ĉe la Bavarian Beer Café, Manlia Varf.

Ĉiujn unan kaj trian sabatojn de la monato Unu taso da klubpagita kafo atendas vin.

La 4a de julio estas la unua sabato. Venu

Roger Springer

Estrarkunveno 2020-06-25

Partoprenis: Sandor, Jonathan, Heather, Terry, Indrani, Bradley, Penny, Katja

(1) ESPERANTO EN MONTESSORI LERNEJOJ EN NOVZELANDO

Penny prezentis tre detalan proponon kiel enkonduki Esperanton. Ŝi klarigis, ke estas nur 21 Montessori lernejoj en NZ kaj valorus klopodi kontakti ilin.

Ni daŭrigos la diskuton dum nia venonta kunveno.

(2) TAGO DE AZIO KAJ OCEANIO

Morgaŭ (vendrede 26/06) okazos TAO (Tago Esperantoorganizo Esperantoorganizo de Azio kaj Oceanio)

Bv partopreni. Ni diskutos dum nia venonta kunveno.

(2) REGULAJ MONATAJ ZOOM PREZENTADOJ

La unua okazos dimanĉon, la 19-an de Julio (inter la 16:00 – 18:00 Sidneja tempo)

La du unaj prezentantoj estos:

Paul Pareets(Belgio): Monato 40 jaroj

Se informo pri via novaĵo mankas, la kialo estas ke neniu informis AE

Markus Gabor (Hungario): KOVIM-19 en Hungario

Pli da detaloj en nia retejo

(3) KIU ESTAS KIU?

La libro “Kiu estas Kiu” de Katja Steele kaj Charles Stevenson estas preskaŭ preta.

Katja ŝatas aldoni fotojn de ĉiuj Aŭstralia kongreso aŭ somerkursaro.

La libro de Katja kaj Charles “Kiu estas Kiu” bone progresas. Katja ŝatus lanĉi ĝin venontjare.

(4) MEMORIGO PRI LA NUNAJ VIRTUALAJ KUNVENOJ

La listo de nunaj Esperanto virtualaj kunvenoj en Aŭstralio.

Brisbano: Ĉiun duan sabaton, je la 14:00-a (kontakto: maquinacionescreativas@gmail.com)

Sidenejo: Sabate, 18:00 -20:00

Melburno: Dimanĉe, 19:00 – 19:40 (MeetUp)

Adelajdo: Dimanĉe, je 14:00 (Meet Up), (14:30 en Sidenejo, Melburno)

Ĉiun unuan merkredon de la monato, je la 19:00-a (19:30 Sidenejo)

Bv partopreni kaj kontribui.

Se vi scias aŭ eble eĉ mem organizas virtualajn kunvenojn informu nin.

Venonta kunveno: jaŭdo 9-a de julio 2020.

AEA prezentas: **Prelegserion per Zoom**

La 3-an dimanĉon de ĉiu monato 16:00 – 18:00 laŭ Sidneja tempo (UTC+9)

La serio komenciĝos la **19-an de julio 2020** kun du prelegoj:

- **Monato – 40 jaroj:** La historio de la mondfama Esperanta revuo – Paŭl Peeraerts (Belgio), ĉefredaktoro de *Monato*
- **La ĉefaj sociosciencaj kialoj kaj efikoj de KOVIM-19, kaj kiel Hungario sukcesis trakti la epidemion** – D-ro Márkus Gábor (Hungario), ekonomikisto kaj verkisto

Por partopreni (aŭ se vi mem volus prezenti ion en estonta sesio) sendu mesaĝon al: prezidanto@esperanto.org.au. Vi ricevos la ligilon la tagon antaŭ la evento.

Se informo pri via novaĵo mankas, la kialo estas ke neniu informis

Pli da informoj: aea.esperanto.org.au/eo/prelegserio-zoom-2020

Jonathan Cooper

Zoom-intervjuon kun Trevor Steele.

Kara esperantisto,

Hodiaŭ, la 27-an de junio je la 18:30 (Sidnejo, Melburno,..), 18:00 (Adelajdo), 16:30 (Perto), 20:30 (Aŭklando), okazos Zoom-intervjuon kun **Trevor Steele**.

Li parolos pri sia vivo sed ĉefe pri siaj verkoj.

Jen la ligilo <https://eventaservo.org/e/5f9fdc>

Plej amike, Sandor Horvath

Ĉu poŝtmarko pri la unua Aŭstralia Virtuala Esperanto-Kongreso, 2020-6-7?

Okaze de UKE Adelajdo '97, Aŭstralia Post kreis kongresan stampon, sed rifuzis fari specialan poŝtmarkon. Nun aperas nova ebleco. Kontraŭ \$25 oni povas mendi 20 poŝtmarkojn po \$1.10, laŭ propra desegno aŭ foto. Tiu malalta prezo daŭros nur ĝis la 19a de julio. Mi sugestas, ke vi sendu vian desegnon al Sandor, rapide, kaj li elektu la plej taŭgan, por ĉies uzado. Vidu elekteblajn formojn ĉe auspost.com.au/mystamps.

Margaret Furness, SA

(Marcel naskiĝis 4-an de Decembro 1917)

Antaŭ militaj jaroj miaj.

POST 1936 .

En la jaro 1936 mi biciklis ĉirkaŭ en Francujo. Pasintan jaron mi priskribis ĝin en A. E. Mi ripetas el tio tri interesajn okazojn. **1)** Kiam en Lyons (Liono) en orienta Francujo, mi por peti tranoktejon vizitis la direktoron de la liona radiostacio, D.ro Borel, kaj en lia domo renkontis unu el la du filinoj de D.ro Zamenhof, nome Lydia, populara instruisto de la lingvo de sia patro en la universitato de Lyons **2)** Post unu monato da biciklado mi iris al la franc-hispana landlimo por tie eniri Hispanujon por tie militi kun la oficiala demokrata registaro kontraŭ la armeo de la diktatoro Franco kiu kaptis duonon de la lando, kun la helpo de Mussolini, de Hitler, de la registaro de Francujo kaj de la registaro de Grandbritujo; oni ne akceptis min ĉar ili ne havis sufiĉe da armiloj. **3)** Mi en suda Francujo trovis Esperantan fianĉinon, la filinon de la edzino de la franca Esperantisto kiu per memfarita vagoneto sur radoj vojaĝis el de Rusujo sur la siberia vagonarvojo al Vladivostoko.

El kun la jaro 1937 ĝis la komenco de la dua mondmilito mi vojaĝis, kelkfoje kun miaj gepatroj, al kaj partoprenis en naciaj kongresoj de la nederlanda Laborista Esperanto –Asocio kaj en la eŭropaj kongresoj de Sennacieca Asocio Tutmonda. Plej ofte mi vojaĝis al tiuj kongresoj per biciklo. Unu fojon ni vojaĝis al la kongreso en la jaĥteto de miaj gepatroj, kaj tranoktis en ĝi. En tiuj kongresoj mia precipa laboro estis vendi kaj propagandi la dudekpaĝan politikan gazeton “Klasbatalo”. Post mia retroveno el de Francujo, en la fino de la jaro 1936,

Se informo pri via novaĵo mankas, la kialo estas ke neniu informis AE

mi decidis eldoni tiun gazeton kun la helpo de tri aliaj membroj de la nederlanda marksisma kontraŭbolŝevisma grupo de Internaciaj Komunistoj aŭ “Konsilantarkomunistoj”, kiuj estis internacie malgranda movado. Malgranda, ĉar ili ne rajtis ekzisti en la hitlera Germanujo nek en la lenina Rusujo nek en la musolinia Italujo nek en la franka Hispanujo nek en la “demokrata” Usono. En mia urbo Amsterdamo mi trovis tri membrojn, volantajn lerni Esperanton por tio, i.a. Bruun van Albada, kiu perfekte lernis la lingvon en unu nokto, ĉar li havis en Nederlando la plej altan inteligento-kvoton. La du aliaj rapide lernis, por povi helpi min baldaŭ. Dudek paĝoj da intensaj kaj ne refuteblaj fundaj artikoloj pri la marksismo ja estas multe por ĉiu monato. Ni baldaŭ ricevis samopiniajn amikojn en Parizo. Do tiujn gazetojn mi propagandis kaj vendis en la kongresoj, sufiĉe multnombre. Ankaŭ tutmonde konataj Esperantistoj simpatiis kun ni. Vojaĝi tra Germanujo estis permesita, sed ne bicikle, nur aŭtobuse aŭ vagonare, same kiel tuj post la milito en la de Britujo okupita parto de Germanujo.

Kvankam en la kvar jaroj antaŭ la milito mia plej grava laboro estis la eldonado de la gazeto “Klasbatalo” kaj ĝia disvastigado en la kongresoj, kelkfoje du en la jaro, mi ege aktivis en la mallongtempa, du jarojn, splitiĝo en du de la nederlanda laborista Esperanto-Asocio. Mi ne priskribos ĝin nun, ĉar ĵusan jaron mi faris tion en A.E. Dum preskaŭ du jaroj da interbatalo inter la du partioj, mi organizis kaj propagandis la starigon de ekstra laborista Esperantoorganizo en Nederlando, pli kunlabora kun S.A.T. Krome, en la fino de 1936, mi ricevis labordungiĝon en malgranda banko, rilatanta al grupo de germanaj bankoj. Tiun oficon, kvankam malaltan, mi ricevis de unu el la direktoroj de la banko. En tiu tempo ekzistis organizo de riĉuloj kiuj, per donacado de ekstraj nutraĵoj, helpis senlaborulojn kiuj klare estis politike dekstraj, konservativaj. La edzino de tiu bankdirektoro iomete pentradis, volante esti artistino. Por helpi en la organizo ŝi elektis verajn artistojn. Tiel ŝi vizitis dufoje en la monato miajn gepatrojn kun granda sako da normalaj manĝaĵoj ofte tro multekostaj por senlaboruloj. Miaj gepatroj igis ilin legi la leterojn kiujn mi regule sendis por rakonti miajn travivaĵojn dum mia kvinmonata biciklado tra Francujo. La geriĉuloj trovis min tial tiom brava kaj entreprena, ke li konkludis ke mi estus bona dungito en sia banko. Mi tute ne ŝatis la laboron en banko, kaj kiam mi ne havis ion farendan dum mia laboro, mi senkaŝe legis libron, nome “La Kapitalo” de Karlo Marks. Malgraŭe unu subdirektoro savis min ĵetati en malliberulejon por kelkaj jaroj pro pli frue senrajte fuĝinti el la nederlanda armeo. Li tie havis altan rangon. Tamen la armeo decidis ke mi devis reaniĝi al la armeo (por fari tie mian unukajduonjaran militan servon), sed mi tuj deklaris min malsana, per la skriba atesto de antaŭa kuracisto, kaj post unu monato tie oni maldungis min el la armeo por ĉiam (“pro korpaj difektoj”). Mi do povis redungi de la banko.

Tuj kiam la milito eksplodis, en Ĉeĥoslovakujo, internacia vojaĝado en Eŭropo ne plu eblis: Mi kaj mia fratino estis en la sudo de Francujo (por viziti mian fianĉinon) kaj trafis la lastan vagonaron el de Parizo al Amsterdamo. La nombro de la al Nederlando hejmvoyaĝantoj estis tiom granda, ke dum la tuta vojaĝo ni devis stari en brutvagonoj pakite kiel sardinojn en skatoleto. Sed ni bonŝancis, ĉar se ni ne trafus tiun lastan vagonaron, ni devus dum la milito resti en Francujo, kiu okupatis de Hitler antaŭ ol Nederlando.

Se informo pri via novaĵo mankas, la kialo estas ke neniu informis AE

Dum la okupado de Nederlando ate de la hitlera Germanujo la laboristaj kluboj kaj asocioj ne rajtis ekzisti, sed jes la neŭtralaj Esperantistoj, dum kelkaj jaroj. Ĉi lastaj okazigis sufiĉe grandan kunvenon por subteni iun sinjoron Manders kiu volis peti la Akademion de Esperanto nuligi la Fundament'an regulon ke la rekta objekto devas esti en la akuzativo (kun la finaĵo "-n"). La Akademio kompreneble ne akceptis tiun peton, sed post la milito ĝi akceptis tiun sinjoron Manders kiel membron. Post la unua jaro de la milito en Nederlando la germanaj okupantoj deklaris ke ĉiuj viroj nederlandaj devis iri al Germanujo por tie labori en la fabrikoj. El de tiu jaro ĝis la fino de la milito mi do devis kaŝi min. Biciklante en la stratoj mi riskis kaptati de tiucelaj policanoj. Mi tamen faris de tempo al tempo. Kelkfoje la milita polico senaverte okupis blokon de domoj kaj serĉis en ĉiuj domoj judojn kaj komunistojn kaj junajn virojn kaj virinojn. Ofte la "subteruloj" avertis nin, sed ne ĉiam povis. Oni do devis kaŝi sin sub la planko aŭ malantaŭ muroj. Mi estis bonŝanca ĉar malantaŭ nia domo kaj nia ĝardeno estis la neuzata granda domo apartenanta al la germana urbestro de Amsterdamo, kaj mi havis ŝlosilon por eniri ĉar mi kaj la aliaj najbaroj devis laŭvice protekti la domon; la germana polico ne rajtis eniri en tiun domon. Ĉar mi ne plu povis vojaĝi, mi devis forlasi la bankon. Sed miaj gepatroj plu ricevis senlaborulan pagon, kaj cetere mono ne helpis aĉeti nutraĵon ĉar la butikoj vendis nur vian kvanton. Por havi pli da manĝaĵoj miaj maljunaj gepatroj devis bicikli al la farmistoj por el de ili aĉeti ekstrajn terpomojn aŭ tritikon. Nur la malgrandaj farmistoj helpis la ordinaran popolon, sed la riĉegaj farmistoj vendis nur kontraŭ oro aŭ valoraj objektoj, kion ni ne havis.

Ni ricevadis, sekrete, la novaĵojn pri la milito el de la britaj radiostacioj, sed ili silentis pri Esperanto.

Marcel Leereveld.

Cornelio Dos Santos Verdial

Mia nomo estas Cornelio Dos Santos Verdial el Orienta Timoro, sed nun mi loĝas en Warrnambool, Victorio, Aŭstralio

Novaĵo pri mia laboro en Aŭstralio

Mia nomo esta Cornelio, el Orienta Timoro, mi tre ĝojis veni ĉi tien en Aŭstralion por labori. Kiam mi venis ĉi tien, post du monatoj mi renkontis Esperantistojn el Melburno en mia hejmo en Warrnambool. Ni parolis iomete pri Esperanto en Aŭstralio kaj ili klarigis al mi pri la kulturo, kaj vivo en Aŭstralio.

Mi tre ĝojas loĝi ĉi tie por havi multajn amikojn en Aŭstralio. Mi volus viziti esperantistojn ĉi tie, sed nun estas la situacio de Pandemio. Se la situacio estus bona, mi volus renkonti Esperantistojn en Aŭstralio por babili iomete, ĉar mi volas lerni multe pri la kulturo, vivo, ekonomio ktp.

Mi volas diri al vi ke, mia lando estas malgranda lando (insulo) kiu situas inter Aŭstralio kaj Indonezio. Ni havas 1.3 m da loĝantoj. Ni estis sendependaj en la jaro 2002. Do, kompreneble nia lando estas nova kaj juna lando pro tio ni havas multajn problemojn pri ekonomio ktp.

Se informo pri via novaĵo mankas, la kialo estas ke neniu informis AE

Mi komencis lerni Esperanton en la jaro 2014, kiam nia instruistino kiu nomiĝas Heidi Goes el Belgio, venis en nian landon dum unu monato, ŝi instruis al ni Esperanton. Mi lernis dum unu monato, mi komprenas kaj babilas kun amikoj en fejsbuko.

En la jaro 2015, mi partoprenis en la kongreso de SES en Martin, Slovakio, IJK en Wiesbaden, Germanio, kaj 100a UK en Lillo, Francio.

En Francio mi renkontis la Prezidanton de Esperanto Asocio en Aŭstralio S-ro Sandor kaj lian edzinon Helen, ni babilis iomete pri la Esperanto-movado en Orienta Timoro.

Mi tre ĝojis kiam la Aŭstralia Esperanto-Asocio invitis miajn amikojn en Orienta Timoro por partopreni en la trilanda Kongreso de Esperanto en Bandung Indonezio antaŭ kelkaj jaroj. Mi esperas ke Aŭstralio povus helpi nin por disvantiĝi Esperanton en nia lando.

Koran Dankon **Cornelio**

Ye Wearie Wayfarer (Vidu AE484)

Vi estas bonvenaj traduki la tutan poemon en Esperanton, kaj tia peniga agado pliigos vian ŝancon gajni la konkurson!

Petu la tutan poemon de **Marumi Smith** marumi@marumismith.com.au

Turka Stelo
La revueto de la turka esperantistaro
Julio 2020 n-ro: 55

Malnovaj numeroj troviĝas en nia retpaĝo sub menuo "Dergi/Revueto". La lasta numero estas rekte legebla en la reto.
<https://esperantoturkiye.wordpress.com>

AUSTRALIANS FOR WAR POWERS REFORM

La ĉefministro havas la eblecon sole sendi nian militistaron por batali ien en la mondo kaj sen konsulto kun la parlamento
<https://warpowersreform.org.au/>

Ne mordu la manon, kiu nutras vin Kritiko de Ĉinujo ne helpas iujn ajn en Ĉinujo kaj ne helpas Aŭstralion sed perdigas al Aŭstralio bilionojn da dolaroj per perdo de turistoj, studentoj, merkato pri viando, hordeo, karbo, ktp

Roger Springer

3ZZZ Se vi ne povis aŭdi la paroladojn faritajn kadre de la evento organizita de AEA la 7an de junio 2020, 3ZZZ donas al vi la eblon aŭdi parton de la parolado de Katalin Kovats kaj Duncan Charters. La blaga blogo de Viktoro Sole kiel kutime celas amuzi vin.

FranciskaToubale

